

Stavanger
kommune

Årsplan for Storhaug-barnehagene 2025 – 2026

Vi bygger fellesskap

Stavangerbarnehagen	2
Hvordan arbeider vi for å omsette rammeplanen til praksis i Stavangerbarnehagen? ...	3
Presentasjon av Storhaug-barnehagen.....	3
Barnehagens verdigrunnlag	4
Hvordan arbeider barnehagen med bærekraftig utvikling?	5
Hvordan arbeider barnehagen for å ivareta barns behov for omsorg?	6
Hvordan arbeider barnehagen for å ivareta barns behov for lek?	8
Hvordan arbeider barnehagen for å fremme danning?	9
Hvordan arbeider barnehagen for å fremme læring?	10
Hvordan arbeider barnehagen med overganger?	11
Hvordan arbeider barnehagen med planlegging, vurdering og dokumentasjon?	12
Hvordan arbeider barnehagen med progresjon?	13
Hvordan arbeider barnehagen for å fremme vennskap og felleskap?	14
Hvordan arbeider barnehagen for å fremme kommunikasjon og språk?	15
Hvordan tilrettelegger barnehagen for barn som trenger ekstra støtte?	16
Hvordan arbeider barnehagen med fagområdene	17
Hvordan arbeider barnehagen med den digitale praksisen	18

Stavangerbarnehagen

I stavangerbarnehagen bygger vi felleskap for og sammen med barn og foreldre. Begrepet felleskap inneholder flere tilleggsfortellinger som mangfold, inkludering og samarbeid. Stavangerbarnehagen har derfor *Vi bygger felleskap* som visjon. Når vi bygger felleskap skal barndommens egenverdi anerkjennes, og barnehagen skal ha en helhetlig tilnærming til barns utvikling i tråd med rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver. Å møte barnets behov for omsorg, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse og sikre at barna får ta del i og medvirke, er viktige verdier som skal prege Stavangerbarnehagens praksis. Utfra barnehagens formål og lokale føringer har [stavangerbarnehagen mot 2030 -strategi for kvalitet i barnehagen](#) fire prinsipper som skal ligge til grunn for barnehagenes praksis:

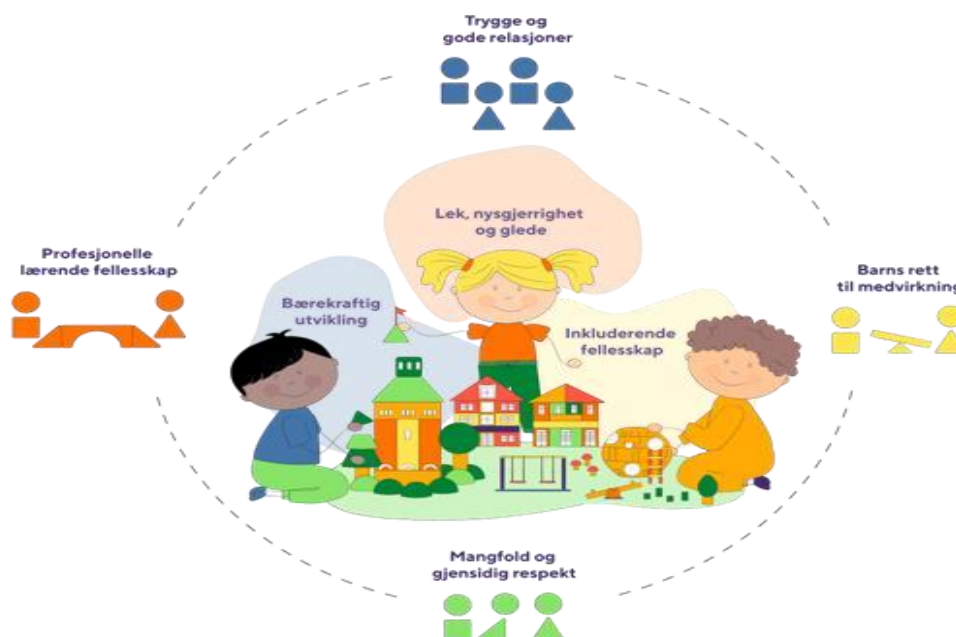
- Trygge og gode relasjoner.
- Mangfold og gjensidig respekt.
- Barns rett til medvirkning.
- Profesjonelle lærende fellesskap.

I tillegg til de overordnede prinsippene har strategien tre satsningsområder.

Satsningsområdene retter oppmerksomheten mot barnehagens formål og utviklingsområder og er felles og samlende for stavangerbarnehagen:

- Lek, nysgjerrighet og glede.
- Inkluderende fellesskap.
- Bærekraftig utvikling i barnehagen.

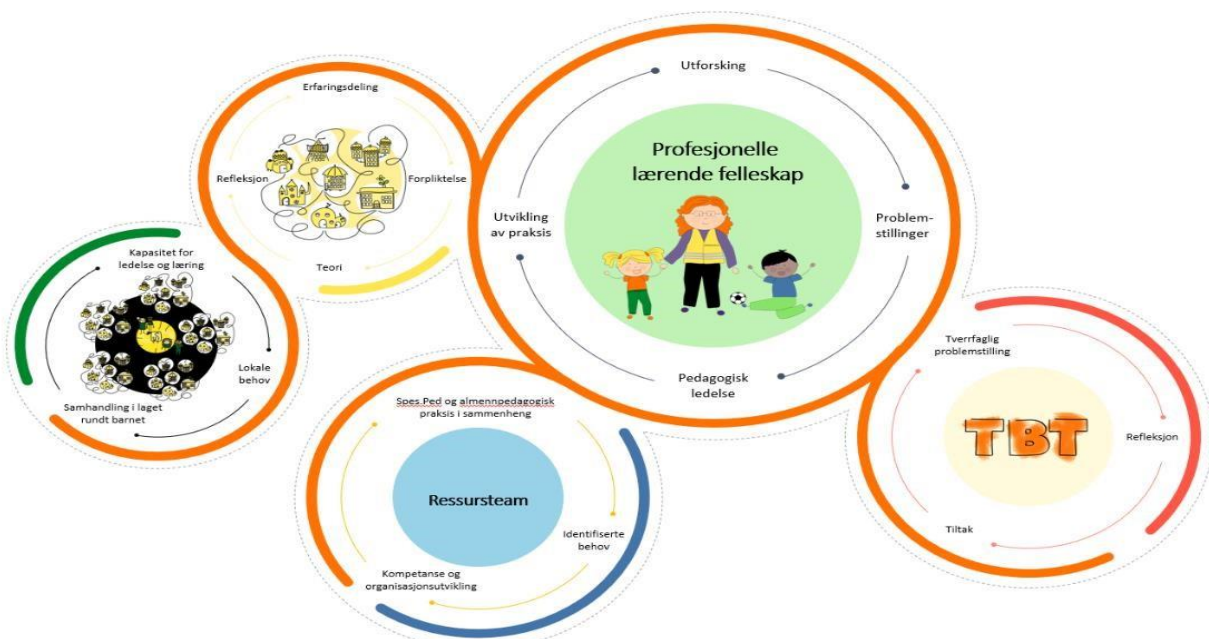
Barnehagens ledelse har ansvar for å sammen med personalet gjøre strategiens prinsipper og satsningsområder førende i utvikling av årsplanen og daglige praksis. Barnehageåret 2025-2026 velger vi i Storhaug-barnehagene å legge særsilt vekt på bærekraftig utvikling i barnehagen.

Hvordan arbeider vi for å omsette rammeplanen til praksis i Stavangerbarnehagen?

Årsplanen skal vise hvordan barnehagen vil arbeide for å omsette rammeplanens føringer og barnehageeiers lokale tilpasninger til pedagogisk praksis. I våre barnehager arbeider vi for å utvikle den pedagogiske praksis gjennom barnehagebasert kompetanseutvikling. Med dette mener vi at ledelse og alle ansatte deltar i en prosess i egen barnehage for å utvikle sine holdninger, ferdigheter og sin kompetanse for arbeidet i barnehagen. I denne sammenhengen har vi etablert lærende nettverk. Lærende nettverk er et tiltak i regional kompetanseordning, og en arbeidsform for å jobbe barnehagebasert med kompetanseutvikling. I de kommunale barnehagene i Stavanger har hver virksomhet etablert lærende nettverk, som igjen har representanter inn i et felles kjernenettverk i partnerskap med universitetet. Kompetanseutviklingen skal bygge på forskningsbasert kunnskap. Formålet er å realisere rammeplanens intensjoner og krav slik at alle barn får et likeverdig barnehagetilbud av høy kvalitet.

Stavangerbarnehagen jobber for et inkluderende felleskap for alle barn gjennom å arbeide systematisk med laget rundt barnet. Stavangerbarnehagen er forpliktet til å arbeide i tråd med føringer gitt i [kompetanseløftet](#). Hos oss skal alle barn ha likeverdig mulighet til læring og utvikling uavhengig av deres forutsetninger. Arbeid med å nå målene i Kompetanseløftet inngår i regional kompetanseordning.

Presentasjon av STORHAUG – BARNEHAGEN

Storhaug-barnehagene er virksomhetsnavnet på barnehagene Nymansveien, Ramsvigskogen, St. Svithun, Steinhagen, Varden og Vassøy. Det er totalt ca. 300 barn og ca. 100 ansatte i Storhaug-barnehagene. Vi er lærebedrift for Opplæringskontoret i Stavanger kommune, og tar imot lærlinger som ønsker å ta fagbrev.

Nymansveien: består av tre avdelinger.

Gul: 0 – 3 års avdeling.

Rød: 3 – 6 års avdeling.

Blå: 3 – 6 års avdeling.

Ramsvigskogen: består av tre avdelinger.

Svalene: 0 – 2 års avdeling.

Regnbuen: 2 – 4 års avdeling.

Natur: 4 – 6 års avdeling.

St. Svithun: består av tre avdelinger:

Rips: 0 – 3 års avdeling.

Lønn: 2 – 5 års avdeling.

Kastanje: 3 – 6 års avdeling.

Steinhagen: består av fem avdelinger.

Småstein: 0 – 3 års avdeling.

Singel: 0 – 3 års avdeling.

Flint: 3 – 6 års avdeling.

Granitt: 3 – 6 års avdeling.

Glimmer: Tilrettelagt avdeling for barn med behov for ekstra støtte.

Varden: består av fire avdelinger.

Bikuben: 0 – 3 års avdeling.

Maurtua: 0 – 3 års avdeling.

Revehiet: 3 – 6 års avdeling.

Bjørnehiet: 3 – 6 års avdeling.

Vassøy: består av to avdelinger.

Krabben: 0 – 3 års avdeling.

Hummeren: 3 – 6 års avdeling.

Barnehagens verdigrunnlag

Barnehagens verdigrunnlag er gitt i barnehageloven § 1. Barndommen har egenverdi, og barnehagen skal ha en helhetlig tilnærming til barnas utvikling. Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Lek, omsorg, læring og danning skal ses i sammenheng. Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid. I denne årsplanen gjør vi rede for hvordan vi arbeider for å ivareta disse føringene. Stavanger barnehagens prinsipper og satsningsområder er vår lokale tilpasning av rammeplanen og skal bidra til å omsette verdigrunnlaget til praksis.

Alle som kommer inn portene til Storhaug-barnehagene skal oppleve et miljø preget av respekt for enkeltindividet. Storhaug-barnehagene skal være en inkluderende barnehage, og en møteplass for forskjellige kulturelle ytringer der barn, foreldre og personal behandles med respekt. Vi skal legge til rette for at barna er opptatt av fellesskap med alle. På den måten kan vi bidra til barns forståelse for deltakelse og demokrati, både her og nå, og i framtiden.

Barn i Storhaug-barnehagene skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. I våre barnehager skal barnet være del av et læringsmiljø som bygger opp om respekt for menneskeverd og retten til å være forskjellige. Barna i Storhaug-barnehagene skal oppleve en hverdag hvor ulike språklige, kulturelle og religiøse uttrykk i hverdagslivet synliggjøres, på en slik måte at alle barns identitet blir bekreftet.

I Storhaug-barnehagene er vi raus, åpne for forskjeller, nysgjerrige på alle som stikker hodet inn, og vi våger å lære noe nytt. Dette er interkulturell kompetanse i praksis.

I Storhaug-barnehagene møter vi barn med tillit og respekt, og vi anerkjenner barndommens egenverdi. Storhaug-barnehagene skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et trygt sted for fellesskap og vennskap. Vi skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.

Som ansatt i Storhaug-barnehagene er du del av et lag med relasjonsbyggere. Vi har alle et ansvar for å bygge trygge og gode relasjoner til barna, mellom barna og til og mellom voksne.

Vi arbeider for at alle barn skal få støtte til å utvikle en god selvfølelse. Vi jobber for at barna skal bli robuste og selvstendige, få en god venn og beholde en venn. Vi skal anerkjenne følelser og støtte barna i utfordringer, slik at de utvikler en god fysisk og psykisk helse. I vårt arbeid skal det legges stor vekt på barndommens egenverdi. En god barndom er viktig her og nå, og en god barndom har stor betydning for hvem du blir som voksen. Å drive en bærekraftig pedagogikk vil si at vi ruster barna for tiden som kommer. I barnehagen kan vi lage trygge rammer hvor barnet blir verdsatt, tatt vare på, anerkjent og utfordret. Storhaug-barnehagenes ansatte skal være større, sterkere, klokere og gode. Det må være en balanse mellom frihet og krav. Barnet kan prøve ut og teste alle livets utfordringer, og ha mulighet til allsidig utvikling på sitt nivå.

Leken er sentral for barnets utfoldelse, og samspill i lek er viktig for en allsidig utvikling. Leken skal ha en sentral plass i barnets liv. Storhaug-barnehagene har tradisjon for en helhetlig tilnærming til omsorg, danning, lek og læring.

Hvordan arbeider barnehagen for å ivareta bærekraftig utvikling?

Barna skal lære seg å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Bærekraftig utvikling omfatter natur, økonomi og sosiale forhold og er en forutsetning for å ta vare på livet på jorden slik vi kjenner det. Barnehagen har derfor en viktig oppgave i å fremme verdier, holdninger og praksis for mer bærekraftige samfunn.

Bærekraftig utvikling handler om at mennesker som lever i dag, får dekket sine grunnleggende behov uten å ødelegge fremtidige generasjoners mulighet til å dekke sine. Det handler om å tenke og handle lokalt, nasjonalt og globalt. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå at dagens handlinger har konsekvenser for fremtiden. (rammeplanen s. 10)

Plan for kommende år:

I Storhaug-barnehagene fremmer vi holdninger, kunnskaper og erfaringer for et mer bærekraftig samfunn. Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barnehagen skal legge grunnlag for barnas evne til å tenke kritisk, handle etisk og vise solidaritet. Barna skal gjøre erfaringer med å gi omsorg og ta vare på omgivelsene og naturen.

Storhaug-barnehagene er inspirert av hjernevennlig skole, og vil jobbe ut ifra viktigheten av å skape robuste barn for å styrke psykisk helse. Barna skal utvikle seg til å bli demokratiske samfunnsborgere og de skal ta vare på naturen rundt seg. Barn trenger gode relasjoner barn-barn og voksen-barn, og de trenger en blanding av ro, hvile, aktiviteter, utfoldelser og opplevelser for at dette skal bli bærekraftig. De ansatte i barnehagen må ha kunnskap om barns utvikling av hjernen for å legge til rette for dette i møte med hvert enkelt barn, og de må ha kunnskap om hvordan ta vare på barndommen.

Hvordan jobber vi i praksis med bærekraftig utvikling:

- Vi reflekterer rundt vår egen betydning som rollemodeller for bærekraftig utvikling.
- Vi reflekterer jevnlig over egen praksis og har en bevisst praksis til materialvalg og forbruk.
- Vi tilrettelegger for glede, undring og omsorg for naturen og nærmiljøet.
- Vi støtter barna i deres undring og utforskning og eksperimenterer sammen med dem.
- Vi legger til rette for kreativitet, problemløsning og nysgjerrighet i samspill med barna.
- Vi arbeider bevisst med gjenvinning og legger til rette for deling.
- Vi samarbeider med foreldregruppen om hvordan vi kan fremme bærekraftig utvikling i barnehagens hverdag.
- Vi tar utgangspunkt i barnas interesser når vi planlegger naturopplevelser, lek og læring ute.

Hvordan arbeider barnehagen for å ivareta barns behov for omsorg?

Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet. Barnehagen skal gi barna mulighet til å utvikle tillit til seg selv og andre. I barnehagen skal alle barna oppleve å bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for. Barnehagen skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og mellom barna, som grunnlag for trivsel, glede og mestring.

Personalet skal arbeide for et miljø som ikke bare gjør barna til mottakere av omsorg, men som også verdsetter barnas egne omsorgshandlinger. (rammeplanen kap.3, s.19)

Barn har rett til omsorg og skal møtes med omsorg.

I våre barnehager skal dagene preges av **her er godt å være**. Barna skal kjenne at de blir tatt på alvor og voksne skal være lydhøre overfor barnets undring og nysgjerrighet.

Å gi barn mulighet til å gi hverandre, og ta imot omsorg, er grunnlaget for utvikling av sosial kompetanse. Dette er et viktig bidrag i et livslangt læringsperspektiv.

Omsorg handler om hvordan vi er og har det sammen, både barn og voksne.

Vennsksapsrelasjoner kjennetegnes av åpen dialog preget av gjensidig tillit og trygghet om å ville hverandre vel.

Et godt sted å være.

Godt humør gir god kjemi og grunnlag for godt samspill. Storhaug-barnehagene skal være et slikt sted der humor preger hverdagen.

Når en 2-åring gråter og en jevnaldrende gir sin smokk for å trøste, er handlingen unik fordi den oser av omtanke og empati.

Personalet i Storhaug-barnehagene skal bekrefte slike handlinger og gi anerkjennelse for barnets gode omsorgsevne.

Det vil styrke barnets forutsetninger for å utvikle tillit til seg selv og andre.

Barnehagehverdagen er full av situasjoner der barn viser omsorgsfulle handlinger. I Storhaug-barnehagene ser vi verdien av disse og støtter opp om alle de positive samhandlingene som utspiller seg.

Plan for kommende år:

Trygghets sirkelen synliggjør to grunnleggende behov hos barnet:

- behovet for tilknytning – trygghet
- behovet for utforskning

For å ivareta disse behovene, må ansatte være en sikker havn som tar imot barnet når det har behov for trøst, kontakt og omsorg og en trygg base som støtter barnet i utforskning av omverdenen. Barnet har dermed behov for å være avhengig for å være selvstendig. Det vi gir av omsorg, trøst, ømhet, glede og latter kommer ut igjen som psykisk helse og mestring hos barna. Som ved stressmestring. Vi opplever alle å kjenne på stress i løpet av livet.

Å oppleve små mengder av stress i trygge omgivelser, med en trygg person som støtte, styrker barnas toleranseutvikling og vil gi barna bedre forutsetning for å håndtere stress senere (Næss Johannesen, Kaja & Bakken, Ann-Karin, 2020).

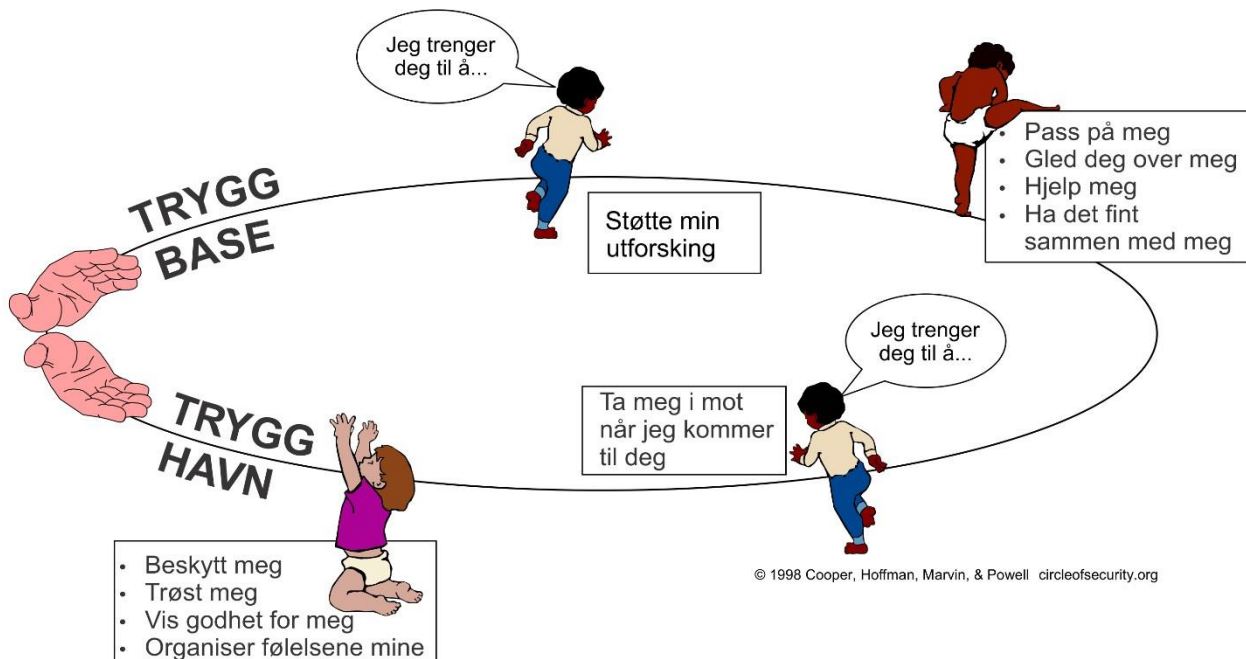
God omsorg styrker barns forutsetninger for å utvikle tillit til seg selv og andre.

I Storhaug-barnehagene vil vi være trygge, tilstedeværende ansatte, som er i stand til å se barnets behov for omsorg.

Vi vil stadig videreutvikle arbeidet vårt med å støtte barnet fra selvregulering til samregulering ved å:

- Være en trygg havn som anerkjenner barnets følelser, setter ord på følelser og veileder barnet gjennom samregulering til selvregulering.
- Hvert barn uansett alder har en kontaktperson.
- Vi legger til rette for at alle barn får en venn og beholder en venn.
- Vi er autoritative voksne som er: Større – Sterkere – Klokere – Gode.

Trygghetssirkelen:

Hvordan arbeider barnehagen for å ivareta barns behov for lek?

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek – alene og sammen med andre. (rammeplanen kap.3, s.20)

Plan for kommende år:

I Storhaug-barnehagene skal lek ha gode betingelser og respekteres som barnas viktigste aktivitet. Leken har en egenverdi i seg selv, og er en grunnleggende liv- og læringsform som alle barn kan uttrykke seg gjennom. Lek kjennetegnes bl.a. ved fantasi, spenning, kreativitet og engasjement. Barn lærer og utvikler en sammensatt kompetanse gjennom leken. Leken har også stor betydning for barnets utvikling og sosialisering.

Barn utvikler språklige og sosiale ferdigheter gjennom lek. Leken gir også rom for bearbeiding av følelser og inntrykk.

I Storhaug-barnehagene skal vi støtte barnet i å utforske verden gjennom lek.

Vi skal tilrettelegge for et godt lekemiljø for alle barn, både ute og inne. Vi skal tilrettelegge for gode leke-situasjoner som er varierte, utfordrende og spennende. Vi skal være til stede i leken og delta i leken som aktør for å utvikle barns lekekompetanse og videreutvikle leken når det er behov for det.

Vi skal starte lek, verne om lek og videreutvikle lek.

Vi skal bruke lek som basismetode i alle læringssituasjoner. For å få til alt dette må vi legge vekt på jevnlig observasjon av leken. Vi må fortsette å være gode modeller både i lek og samtale, vi må legge til rette det fysiske rommet slik at alle lokkes til lek, og vi må sørge for å gi barna ulike opplevelser. Storhaug-barnehagene har i fjor jobbet med boken «Lek og læring i et nevroperspektiv» av Charlotte Lunde og Per Brodal. Dette arbeidet viderefører vi dette året.

Våre fire kulepunkter for kommende barnehageår vil være:

- Vi gir leken tid og rom både ute og inne, og sikrer at omgivelsene inspirerer til glede og lek.
- Vi bidra til at barn får felles erfaringer slik at de kan være sammen om noe i leken.
- Vi vet at alle barn vil leke og at det er vi som personal som sitter på løsninger til et inkluderende lekemiljø der *alle* barn får delta og glede seg i lek.
- Vi er språklig brobyggere i leken og løfte fram barnets erfaringer og kunnskap som verdifulle bidrag.

Hvordan arbeider barnehagen for å fremme danning?

Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske fellesskap. Barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet. Barnehagen skal bidra til å fremme barnas tilhørighet til samfunnet, natur og kultur. (rammeplanen kap.3, s.21)

Barn skal få lov til å undre seg, reflektere og søke kunnskap i seg selv, samtidig som de skal forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverden. Verdien av at barna skal få lov å våge å gjøre egne valg ut fra hva de selv mener er best, ser vi som en verdifull prosess.

Det er viktig å ta vare på det unike i seg selv og andre, samtidig som en aksepterer og godtar ulikheter så vel som likheter. Barnehagen skal bidra til å fremme barnas tilhørighet til samfunnet, natur og kultur ved å jobbe med en visjon om å skape robuste barn som bidragsytere i et bærekraftig samfunn. Danning skjer gjennom erfaring. Erfaring omfatter både hva mennesket aktivt gjør og blir utsatt for og hvordan selve erfaringsprosessen foregår.

Barnehagen skal være en arena for danning, forstått som en kontinuerlig prosess som skjer i og med alle mennesker innenfor et sosialt og kulturelt fellesskap.

- Danning gjennom lek.
Sosial kompetanse. Sosial tilhørighet. Barnekulturen. Frilek inne og ute. Variasjon.
Personalet skal være tilstedeværende, veiledende og anerkjennende
- Danning gjennom omsorg.
Empati. Gode relasjoner. Varierte utfordringer. Meningsfylte aktiviteter.
Personalet skal være tilstedeværende, veiledende og anerkjennende
- Danning gjennom læring.
Utfordrende og godt læringsmiljø. Skaperglede. Undring. Utforskertrang.
Uformelle læringssituasjoner. Formelle læringssituasjoner. De syv fagområdene.
Personalet skal være tilstedeværende, veiledende og anerkjennende

Hvordan arbeider barnehagen for å fremme læring?

I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Barnehagen skal introdusere nye situasjoner, temaer, fenomener, materialer og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling. Barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær skal anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for deres læringsprosesser. Barna skal få undersøke, oppdage og forstå sammenhenger, utvide perspektiver og få ny innsikt. Barna skal få bruke hele kroppen og alle sanser i sine læringsprosesser. Barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring. (rammeplanen kap.3, s.22)

I læring gjennom lek kan barn få utløp for sine følelser, løse konflikter, forske og undre seg over smått og stort, lære nye ord, legge sammen og trekke i fra og lære å samarbeide med andre.

Plan for kommende år:

Barn har forskjellige læringsstrategier. I Storhaug-barnehagene er vi opptatt av å finne ut på hvilken måte det enkelte barn lærer best, for å på best mulig vis legge til rette for et godt læringsmiljø for alle våre barn. Vi skal sikre at alle barn har en god progresjon i sin læringsprosess. Metodene vi bruker i tillegg til deltakelse i lek, er observasjon, diverse kartleggingsverktøy og dialog med barn og foreldre.

I samarbeid med foresatte setter vi mål for hvilke opplevelser, erfaringer, utfordringer og mestringsopplevelser vi skal sørge for at barna får.

I barnehagen har vi både formelle og uformelle læringssituasjoner.

De formelle er planlagte og voksenstyrte aktiviteter. Her har avdelingene faste, planlagte økter knyttet opp mot tema, med mål om at barna skal få nye kunnskaper og opplevelser. De pedagogiske oppleggene er også knyttet opp mot tema, og vi bruker de syv fagområdene fra *Rammeplan for barnehage* for å utforske ny kunnskap fra flere forskjellige vinkler. Slik kan vi bygge et godt grunnlag for læring. De mer uformelle læringssituasjonene er situasjoner som oppstår i løpet av dagen, her og nå. Her undrer vi oss sammen med barna og knytter læring inn på en naturlig måte ved at det bygger opp under barnas iboende nysgjerrighet.

Vi stiller spørsmål som vi reflekterer over, finner svar sammen med barna, eksperimenterer og tester ut kunnskapen vi har fått sammen.

- Vi støtter barnas utvikling og læring slik at leken utvides og blir mer spennende.
- Vi tilbyr ulike lekematerialer som inspirerer og fremmer kreativitet, nytenkning og problemløsning.

Hvordan arbeider barnehagen med overganger?

Overganger når barnet begynner i barnehagen

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere til og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. Når barnet begynner i barnehagen, skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære. (rammeplanen kap.6, s.33)

Å begynne i barnehagen er en stor overgang for barn. I Storhaug-barnehagene legger vi opp til en rolig og trygg tilvenning. Trygghet, gode relasjoner og god omsorg er med på å trygge barna i de ulike overgangene. Barn er ulike og trenger ulik tid på å kjenne seg trygge i barnehagen. Det er derfor vanskelig å forespeile hvor lang tid tilvenningen vil ta. I Storhaugbarnehagene tenker vi generelt at foreldre må sette av fem dager til tilvenningsprosessen. Noen barn vil trenge mindre tid, andre vil trenge mer tid. Tilvenningen må skje på barnets premisser og i god dialog mellom foreldre og ansatte. Når barnet starter i barnehagen, vil foreldre allerede ha fått et velkomstbrev med informasjon, og barnet har blitt tildelt en tilknytningsperson. Det er denne ansatte på avdelingen som, så langt det er mulig, tar imot barnet om morgenen og er til stede ved henting. Tilknytningspersonen hjelper barnet med mat, stell, legging og er nær og tilgjengelig for barnet i løpet av barnehagehverdagen.

Overganger innad i barnehagen

Personalet skal sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe. (rammeplanen kap.6, s.33)

I løpet av årene i barnehagen, vil de fleste barna oppleve å bytte avdeling, som når de skal bytte fra småbarnsavdeling til 3-6årsavdeling. Ved bytte av avdeling vil det bli lagt vekt på trygghet, gode relasjoner og god omsorg. Barna blir godt forberedt på overgangen. I løpet av barnehageåret vil det være samarbeid på tvers av avdelingene, noe som gjør at barna gradvis blir kjent med og trygge på det nye personalet og de nye omgivelsene.

Vi i Storhaug-barnehagene er observante på at overganger også inkluderer avskjeder og brudd i relasjoner. Det er viktig for oss å ivareta barn og foreldre også i avskjeden i en overgang.

Overganger mellom barnehage og skole

Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning. Barnehagen og skolen bør utveksle kunnskap og informasjon som utgangspunkt for samarbeid om tilbudet til de eldste barna i barnehagen, deres overgang til oppstart i skolen. Barnehagen må ha samtykke fra foreldrene for å dele opplysninger om enkeltbarn med skolen. De eldste barna skal få mulighet til å glede seg til å begynne på skolen og oppleve at det er en sammenheng mellom barnehagen og skolen. Barnehagen skal legge til rette for at de eldste barna har med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som kan gi dem et godt grunnlag og motivasjon for å begynne på skolen. Barnehagen skal bidra til at barna kan avslutte barnehagetiden på en god måte og møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner. Barna skal få bli kjent med hva som skjer i skolen og skolefritidsordningen. (rammeplanen, kap.6, s.33-34)

Stavanger kommune har en egen plan for overgang mellom barnehage og skole/SFO. Målet er at alle får en positiv og trygg opplevelse av det å begynne på skolen. Dette vil gi et godt grunnlag for den videre opplæringen.

I barnehagen er 5-åringene samlet i en egen gruppe noen timer i uken. Her jobbes det spesielt med å gjøre barna godt rustet for overgangen til skolen. Vi skal gi barna erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som danner grunnlag for en trygg skolestart. Skolene har noe ulike praksiser for skolebesøk og bli-kjentdager, men alle barn skal få besøke skolen sin før oppstart.

Barnehagen og foreldre fyller sammen ut et informasjonsskjema som blir sendt til skolen. Dette skjemaet inneholder informasjon om barnets interesser, utvikling og ressurser. Her kan en også informere skolen om det er noe spesielt en tenker er viktig for skolen å vite før skolestart. Foreldrene undertegner et samtykke-skjema som gjelder den informasjon som kan gis om deres barn til skolen.

Hvordan arbeider barnehagen med planlegging, vurdering og dokumentasjon?

Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes. Barn og foreldre har rett til medvirkning i disse prosessene. Målet med barnehagen som pedagogisk virksomhet, er å gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. For å oppnå dette skal barnehagen være en lærende organisasjon, og det pedagogiske arbeidet skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen. Planlegging gir personalet grunnlag for å tenke og handle langsiktig og systematisk i det pedagogiske arbeidet. Planleggingen skal bidra til kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppen. Planleggingen synliggjør hvordan barnehagen fortolker og realiserer rammeplanen og skal være utgangspunkt for refleksjon og utvikling av virksomheten. Planleggingen må baseres på kunnskap om barns trivsel og allsidige utvikling, individuelt og i gruppe. Den skal også baseres på observasjon, dokumentasjon, refleksjon, systematisk vurdering og samtaler med barn og foreldre. (rammeplanen kap. 7, side 37)

Det finnes ulike måter å dokumentere og evaluere på, blant annet:

VIGILO – <https://vigilo.no/>

Stavangerbarnehagene benytter seg av kommunikasjonstjenesten Vigilo. Denne blir foresatte gjort kjent med allerede ved søknad og opptak til barnehagen.

Kommunikasjon med avdeling utover direkte møter vil i all hovedsak foregå gjennom Vigilo. Alle foresatte må laste ned applikasjon.

Informasjon om dagen – skrives på whiteboard-tavlene i garderobene og/eller på Vigilo. Her skrives det litt om det som har blitt gjort i barnegruppen denne dagen.

Månedsbrev – legges ut på Vigilo. Her er info fra hver avdeling om det som har blitt gjort foregående måned, og planer for kommende måned.

Bilder – det kan bli tatt bilder av ulike aktiviteter i barnehagen, og disse blir hengt opp på avdelingene, og evt delt på Vigilo om alle har samtykket.

Foreldresamtaler – minimum to ganger hvert år tilbys foreldrene en utviklingssamtale. De skal sammen vurdere barnets trivsel og utvikling i barnehagen.

TRAS (Tidlig Registrering Av Språkutvikling) og **ALLE MED** blir brukt som hjelpemiddel for å kartlegge barns utvikling. Blir ofte brukt i forbindelse med foreldresamtaler.

Brukerundersøkelsen – her får foreldre gi skriftlig tilbakemelding til barnehagen. Skjemaet blir sendt inn anonymt, og barnehagen får skriftlig tilbakemelding. Viktig at alle deltar, slik at resultatet blir mest mulig reelt.

Åpen dialog gjennom året. Foreldre kan gi tilbakemelding i den daglige kontakten.

Hjemmeside – barnehagen har en egen hjemmeside med nyttig informasjon og overordnede planer, for de som ikke allerede går i barnehagen.

[Storhaugbarnehagene - Nyheter \(minbarnehage.no\)](https://www.stavangerbarnehage.no/nyheter)

For at vi skal kunne gjøre en best mulig jobb for våre brukere, kreves det god tid til planlegging, gjennomføring og evaluering. Det skal kontinuerlig foregå en planmessig evaluering over det som skjer. Ofte når vi vurderer, legger vi til grunn personalets erfaringer, men vi vil også bruke erfaringer som barn og foreldre har gjort for å få et best mulig evalueringsgrunnlag. Vi evaluerer kontinuerlig vårt arbeid med barna, dette for å skape en barnehage i utvikling og som blir – STADIG BEDRE.

Kunnskap om barnegruppens og enkeltbarns trivsel og allsidige utvikling er viktig for å gi alle barn et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen.

Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten.

Vurderinger om barnegruppens og enkeltbarns trivsel og allsidige utvikling skal dokumenteres når det er nødvendig for å gi barnegruppen og enkeltbarn et tilrettelagt tilbud. Det kan gi grunnlag for å tilpasse og videreutvikle det pedagogiske arbeidet.

Personopplysninger behandles i samsvar med personopplysningsloven.

Dersom barnehagen skal utlevere personopplysninger om barnet til andre instanser og det ikke foreligger lov hjemmel, må foreldrene samtykke til dette. Kravet om samtykke fra foreldrene gjelder for eksempel ikke i tilfeller der personalet deler personopplysninger med barnevernet for å oppfylle opplysningsplikten i barnehagelovens § 46.

Hvordan arbeider barnehagen med progresjon?

Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Alle barna skal oppleve progresjon i barnehagens innhold, og barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter. Personalet skal utvide og bygge videre på barnas interesser og gi barna varierte erfaringer og opplevelser. Barnehagen skal legge til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø. Barn skal få utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter. (rammeplanen kap.8, s.44)

Progresjon betyr fremskritt.

Det du ikke får til i dag, får du til i morgen eller neste uke eller neste år. Utvikling og progresjon i småbarnsalder er en sammenheng mellom å tilegne seg kunnskap og lære seg ferdigheter. Barna er aktive deltakere, påvirker andre og påvirkes selv av omgivelsene. Progresjon er en prosess. Det er store individuelle forskjeller på når barn når milepæler. For oss i Storhaug-barnehagene er det viktig å motivere, lære, inspirere og invitere barna til å få nye erfaringer og ny kunnskap. Vi ønsker at barna skal få god selvfølelse og oppleve mestring gjennom å tro på at de kan. Arbeidet vårt skal så langt det er mulig tilpasses det enkelte barn. Progresjonen skal følge barnet. Vi er svært opptatt av at progresjonsplanen beskriver noe av hva barnet bør mestre innen en viss alder.

Det er ikke meningen at barn skal kunne alt det som er beskrevet. Barn utvikler ulike områder ulikt og i ulik takt. Det viktigste er at vi ser en utvikling i kunnskap og mestring. Planen beskriver også noen av tiltakene vi bruker for å nå denne utviklingen. Dersom vi ser store avvik i barnets utvikling, vil vi ta kontakt med foreldre. Hvis foreldre har en bekymring for sitt barn, oppfordrer vi til å ta kontakt med de ansatte i barnehagen.

Hvordan arbeider barnehagen for å fremme vennskap og felleskap?

Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere sammen med andre og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill. I barnehagen skal alle barn kunne erfare å være betydningsfulle for fellesskapet og å være i positivt samspill med barn og voksne. Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap. Barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal få hjelp til å mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov. (rammeplanen kap.3, s.22)

Kvaliteten på relasjonene mellom voksne og barn er den største indikatoren på kvalitet i barnehagen. Gode relasjoner til voksne og barn har stor betydning for hele barnets videre utvikling. Med stigende alder blir relasjoner til andre barn viktigere, men relasjonen til den voksne er grunnlaget for trygghet og utvikling.

I Storhaug-barnehagene vil vi arbeide for at alle barn får en venn og klarer å beholde en venn. Vi tenker også at gode relasjoner mellom voksne og barn og barn imellom vil fremme inkludering og være forebyggende mot mobbing.

I det praktiske arbeidet vil dette bety at:

- Vi jobber i små grupper, noe som gjør at hver voksen kommer tettere på barn og kan støtte bedre opp rundt etableringen av vennskap.
- Vi setter sammen gruppene slik at alle har noen de leker godt sammen med på sin gruppe.
- Vi har sosialt samspill som tema i samlinger.
- Vi bruker litteratur som tar opp temaet «hvordan være en god venn» og bruker dette til refleksjon sammen med barna.
- Vi hjelper barna med å sette grenser for seg selv, og vi hjelper dem å lese hverandres signaler på en tydelig måte.

Ansatte er tilstedeværende i leken, åpne, varme, trygge, samtidig som de er tydelige og grensesettende. Det gir barna trygghet, og de vet at de har noen de kan få hjelp og støtte av. Ansatte har en åpen holdning, med ønske om å vite hva som ligger bak barnas handlinger. Samlinger og felles sanger er med på å skape et felles **vi**.

Hvordan arbeider barnehagen for å fremme kommunikasjon og språk?

Barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. Barnehagen skal anerkjenne og verdsette barnas ulike kommunikasjonsuttrykk og språk, herunder tegnspråk. Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagedagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling. (rammeplanen kap.3, s.23)

Språk er et viktig verktøy i kommunikasjonen med hverandre. Samtidig er språket en viktig faktor i å inkludere alle i ei gruppe.

Ansatte i Storhaug-barnehagene vet at språk læres når det brukes, og at språk læres mens det lekes. Med språk kan du gi uttrykk for begeistring og engasjement, glede, entusiasme så vel som sinne, frustrasjon og uenighet.

Vi skal skape et språkstimulerende miljø der vi motiverer barna til å lytte, samtale og lese bøker. Videre skal vi oppmuntre til lek med ord, lyd, rim og regler, samt rytme i språket. I Storhaug-barnehagene skal alle barn daglig bades i språk.

Alle skal ha nytte av å være i et språklig mangfold. Et godt utviklet morsmål, er en grunnleggende forutsetning for den videre språklige utviklingen, også når det gjelder skriftspråk og leseforståelse.

Storhaug-barnehagene bruker billedstøtte i kommunikasjon med barn for å skape oversikt og øke forståelse for alle barn, men spesielt for barn som trenger ekstra støtte i språkutviklingen.

Barnehagens ansatte skal ha kunnskap om hva et godt språkmiljø er, og hvordan en selv kan bidra for å oppnå dette. De skal ha kjennskap til hvilke verktøy som brukes og ha et helhetlig

perspektiv på språkarbeidet. For å oppnå dette må ansatte ha kunnskap om hvordan barn tilegner seg språk og kunne vurdere og dokumentere barns språklige kompetanse. Barnehagens ansatte bruker *Språktrappa* og TRAS (tidlig registrering av språk), som verktøy for å planlegge språklige aktiviteter tilpasset ulike nivå og behov. Bruk av billedstøtte, som for eksempel en visuell dagsplan, skal være en del av hverdagen i Storhaug-barnehagene. Til hjelp i dette arbeidet bruker vi universelle program for design av dagsplaner, aktivitetstavler og annen billedstøtte.

Hvordan tilrettelegger barnehagen for barn som trenger ekstra støtte?

Barnehagen skal tilpasse det allmennpedagogiske tilbudet etter barnas behov og forutsetninger, også når noen barn har behov for ekstra støtte i kortere eller lengre perioder. Barnehagen skal sørge for at barn som trenger ekstra støtte, tidlig får den sosiale, pedagogiske og/eller fysiske tilretteleggingen som er nødvendig for å gi barnet et inkluderende og likeverdig tilbud. Tilretteleggingen skal vurderes og justeres i tråd med barnets behov og utvikling. (rammeplanen kap.7, s.40)

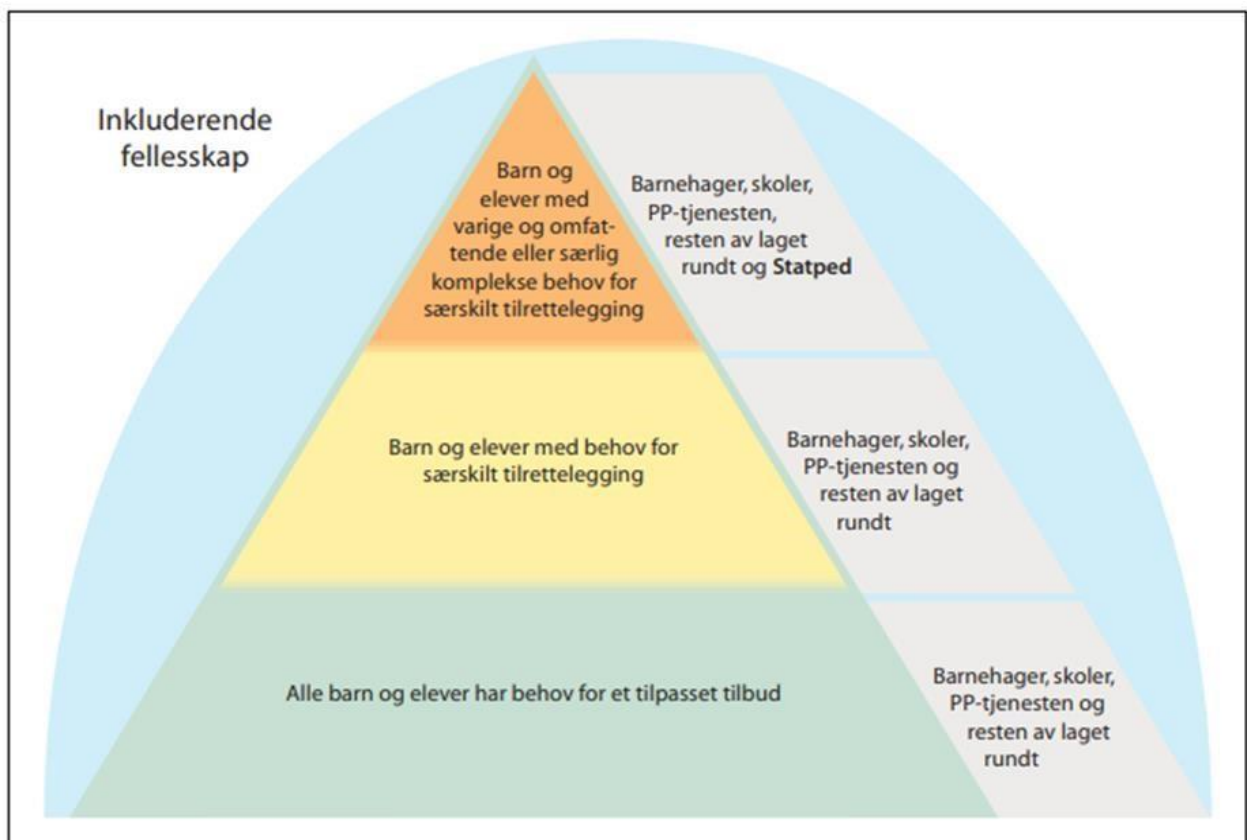
I Storhaug-barnehagene jobber vi for å få et godt læringsmiljø for alle barn uavhengig av sosial og kulturell bakgrunn. Enkelte barn i barnehagene våre kan trenge ekstra støtte og oppfølging i hverdagen. Ansatte utarbeider en pedagogisk plan i samarbeid med foreldrene. I denne planen blir en beskrivelse av barnet med mestringer og utfordringer, arbeidsmetoder og mål nedfelt. Storhaug-barnehagene samarbeider med en rekke aktuelle instanser, som PPT (pedagogisk psykologisk tjeneste), fysioterapeut, logoped, Johannes Læringscenter mv.

Plan for kommende år:

I Storhaug-barnehagene vil vi stadig jobbe for å bli en enda mer inkluderende barnehage, der alle våre barn får tilpasset hjelp og støtte innenfor et inkluderende fellesskap. For å få til dette, er det nødvendig at vi hele tiden utvikler og vedlikeholder vår egen kompetanse.

En stor andel av våre ansatte har blitt kurset innenfor temaet tidlig innsats og vi i Storhaugbarnehagene ser det som viktig at vi vedlikeholder kompetansen, både ved aktuell kursing og ved samarbeid med andre instanser som leverer tilbud i Stavanger kommune (tverrfaglig barnehageteam, PPT, diverse kompetanseteam, barnevern, fysio-/ergoterapiseksjonen, helsestasjon, Stavanger Universitetssykehus (SUS) med flere). Dersom Stavanger kommune arrangerer nye kurs innen tidlig innsats, vil de som ikke har blitt skolert tidligere bli prioritert. Vi ser det som viktig at vi ser de mulighetene som ligger i å forbedre det fysiske miljøet og vår pedagogiske praksis. Det er svært viktig at vi retter søkelyset mot oss selv og ikke bare mot det enkelte barn. Vi må se helheten. Ved behov tar vi selvsagt også kontakt med aktuelle samarbeidspartnere utenfor barnehagen, alltid i samarbeid med foreldre/foresatte.

Barn som trenger ekstra støtte, skal få tidlig hjelp i et godt og inkluderende fellesskap i stavangerbarnehagen. Det er derfor etablert samarbeidsstrukturer om skal støtte ledere og ansatte i utviklingen av barnehagens inkluderende praksis.

Figur 7.1 Innsats rettet mot tre nivåer av behov

Illustrasjonen viser tjenesteområders involvering ut ifra barns behov. I stavangerbarnehagen finner vi at det ved godt samarbeid i laget rundt barnet er barn som beveger seg fra område gult til område grønn før skolestart.

Hvordan arbeider barnehagen med fagområdene

Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold. (rammeplanen kap.9, s.47)

Leken er barnas portal til Rammeplanens syv fagområder:

- kommunikasjon, språk og tekst
- kropp, bevegelse, mat og helse
- kunst, kultur og kreativitet
- natur, miljø og teknologi
- antall, rom og form
- etikk, religion og filosofi
- nærmiljø og samfunn

Barnas verden er derimot ikke delt inn i fag. Det er de ansattes ansvar å bringe inn de ulike fagområdene i barnehagehverdagen. Det vil gjelde både i leken, i rutinesituasjoner og i mer tilrettelagte aktiviteter. Som rammeplanen sier, må vi se fagområdene i sammenheng. Vi vil gjennom året jobbe med å synliggjøre hvordan vi jobber med fagområdene gjennom ulike typer dokumentasjon.

Hvordan arbeider barnehagen med den digitale praksisen?

IKT i barnehagen bør handle om hvordan ulike digitale verktøy kan brukes kreativt i lek og læring. I tillegg skal digitale verktøy bidra til å sikre mangfoldet i barnehagen og sosial utjevning. Digital praksis i barnehagen forutsetter at de ansatte har en bevisst og reflektert holdning til bruk av digitale verktøy i en pedagogisk sammenheng sammen med barna, for å støtte barnas utvikling og læring. Bruk av digitale medier er én av mange veier til målet, og det er av den største betydning at denne veien er meningsfull. Kvaliteten kan aldri ligge i selve verktøyet – det vil alltid ligge i hvordan verktøyet tas i bruk og med hvilken hensikt, og dette synliggjør betydningen av kunnskapsrike, reflekterte barnehagetilsatte. Praksisen i Storhaug-barnehagen skal være i tråd med anbefalinger gitt av skjermbruk-utvalget november 2024.

<https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/ny-sidanbefaler-balansert-skjermbruk-e/id3073610/>